

2023

č. 5

Nezapomeň!

Pozvánka

Sejdeme se ve středu 5. července v 17:00 v restauraci Na Vinici (Peroutkova 1212), autobusem 137 ze stanice Na Knížecí.

Zápis

Účast na červnové schůzce byla hojná: **Jakub, Job, Košťá, Cancidlo, Kačka, Yško, Mahdí, Petr, Pegas, Chingo, Přemík, Zub, Pacík, Foki, Loulínek, Zbyněk**, a poseděly s námi i **Anča a Asunta**. Tedy **Asunta** moc neposeděla, protože se o nás s **Jakubem** neustále starala.

Omluvenky:

Pulec byl v Dořichovicích už v poledne a nechtělo se mu čekat až do 4 hodin, kdy začala naše schůzka, a tak se omluvil.

Bob se omluvil, že má něco v puse a potírá si to violkou.

Žel musím se ke své lítosti omluvit na schůzku v Dobřichovicích, neboť mám dopoledne injekci do oka a poté vyžadují klid se zalepeným okem. Zdravím všechny **Mahu**

Schůzka, tedy spíš garden party, byla, jako obvykle u **Jakuba**, velkolepá. Předpověď deště a bouřky se nevyplnila, a tak jsme pod rozsochatým stromem pojídali grilované maso, pečené brambory, salát, a bylo nám dobře. Shlíželi jsme do údolí k Berounce a vykládali vtipy nevhodné pro Plaváčka. Náladu na schůzce představují **Kačkovy** fotky, které nepotřebují komentáře. Ty si laskavý čtenář dosadí sám.

Pacík na schůzce zapomněl přednést **Reypův** návrh na náš skautský výlet; a tak ten návrh je teď uveden v rubrice Listárna tohoto čísla Plaváčka. Problém je najít vhodnou dobu výletu, abychom se mohli zúčastnit v co největším počtu. Asi to už nezvládneme ještě před letním hlídáním potomků a prapotomků. Tak se na příští schůzce poradíme, kdy bychom výlet uskutečnili.

Vtipy

Píše manžel manželce domů z lázní:
"Drahá, pošli mi prosím tě pět tisíc korun, oni mi to tu prodlouží!"
Na druhý den dojdou deset tisíc korun a telegram:
"A nech si to taky rozšířit!"

Jeden aktuální od **Selima**:

Finančák a zvířátka v lese

Do lesa zavítá Finanční úřad a mezi zvířátka zavládne panika.

Šnek i s celou rodinou utíká z lesa. Potká ho čáp a ptá se:
"Kam běžíš šneku?"

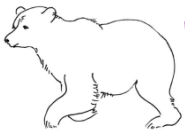
„Ale, do lesa přijel finančák vybírat daně, a teď – já mám barák,
moje stará má barák, všechny děti mají barák, no to bych se nedopltil!"

Čáp se zamyslí a začne taky utíkat. A narazí na medvěda.
"Kam běžíš čápe?"

„Ale, do lesa přijel finančák vybírat daně, a vem si – já si žiju na vysoký noze,
moje stará si žije na vysoký noze, všechny děti si žijou na vysoký noze,
no to bych se nedopltil!"

Medvěd se zamyslí, začne taky utíkat a škobrtne o krtka.
"Kam se valíš medvěde?"?

"Ale, do lesa přijel finančák vybírat daně, a teď – já mám kožich,
moje stará má taky kožich, naše děti mají všichni taky kožich,
no to bych se nedopltil."

Krtek se zamyslí a rychle se taky hrabe z lesa pryč.
Vyhrabe se až v ZOO přímo v kleci paviánů. Starej pavián na něj kouká a ptá se:
"Co tady děláš krtku?"

„Ale, do lesa přijel finančák vybírat daně a teď – já mám nahrabáno,
stará má nahrabáno, děti ty mají taky nahrabáno, no to bych se nedopltil!"

Pavián na to:

"Krtku, co blbneš. Podívej se na mě – já mám holou prdel,
stará má holou prdel, naše děti mají taky holou prdel,
a stejně nás všechny zavřeli!"

Pulcovy vzpomínky

Scarlino

Když jsem najímal byt na dovolenou v Toskánsku, slyšel jsem to jméno poprvé. Řekli mi, že je to přímo naproti ostrovu Elba. V domě prý bydlí nějaký starší pán. Jmenuje se Pietro, všichni ho znají, je prezidentem sportovního klubu. Budu-li potřebovat, mohu se na něj kdykoliv obrátit, je ochotný a rád pomůže.

Do Scarlina jsem přijel poprvé 12. května, bylo už pěkně teplo, přes 20°C, sluníčko hřálo a měl jsem hned pocit, že se mi tu bude líbit. Scarlino je malá, velmi malebná, starobylá toskánská vesnička. Leží na bočním hřbetu Monte Almy, vtěsnaná mezi zříceninou hradu na horním konci a starý klášter na konci dolním. Obě stavby pocházejí z desátého století. Vesnice je dlouhá asi kilometr, ale široká sotva sto metrů. Domečky se na sebe lepí tak těsně, až vzbuzují dojem, jako by se ty spodní držely tak pevně těch nad nimi ze strachu, aby nesklouzly a nespadly dolů do údolí. Je odtud nádherný výhled na jednu stranu na Follonický záliv s ostrovem Elbou a siluetou Korsiky na obzoru, na druhé straně do překrásné toskánské krajiny, plné olivových hájů se zalesněnými kopečky v pozadí. Touto dvojicí krajinných panoramat se však nelze kochat současně. Od mořské vyhlídky u baru „Tentation“ se musíš „ponořit“ do vsi, přejít Piazza Garibaldi, protáhnout se uzoučkými uličkami, a najednou se octneš „na balkoně“ s výhledem do vnitrozemí. Všechny uličky jsou úzké a příkré, více schody než uličky. Zmiňovaná Piazza Garibaldi je středem vsi a pyšní se pomníkem generála. Je to místo schůzek a říká se tam „pod Pepíkem“.

Přijel jsem asi v jedenáct, odhodil tašku na postel a vyšel co nejrychleji zase ven. Pod Pepíkem ke mně přistoupil nějaký pán. „Vy jste asi ten nový host v bytě Anny Monsorno?“ „Ano, a vy jste Pietro?“ „Ano, co děláte teď?“ „Nic určitého, snad bych si dal nějaký aperitívek a pak si někde něco snědl.“ Aperitiv jsme si dali v Tentation, kdežto na jídlo mne vzal k Balbovi. Ristorante Balbo je na konci vsi, s terasou, a hlavně s vynikající kuchyní. V průvodci Michelin byl uveden již přes čtyřicet let jako nejlepší restaurace v Maremmě, jak se tato oblast nazývá.

Pietro chodíval pomáhat, to jest plnit lahve s vínem, zametat před vchodem a tak podobně, za to patřil k personálu a mohl s nimi jíst. Výborně a levně. Představil mne Balbovi a jeho rodině, ukázal mi, odkud kam se zametá, a odešel plnit víno. Zametl jsem, podíval se za Pietrem do sklepa a naučil se plnit

víno. Balbo mne pozval na oběd, povídali jsme si trochu, a od té doby jsem pracoval a jedl s nimi. Abych byl přesný, pozvali mne nejen na oběd, přijali mne vlastně do rodiny.

V restauraci bylo práce až nad hlavu: uklízet zahradu, zametat listí, ořezávat stromy, stříhat živý plot, občas umýt zahradní nábytek nebo auta. Pomáhal jsem, co se dalo. Také jsem jezdil s Balbem do Castelliny v Chianti, odkud vozil víno. Olej jsme měli ze Sabinských vrchů poblíž Říma. I tam jsem poznal výborné a schopné lidi. Vysvětlili mi, jak se lisuje olej a co je přitom důležité. Balbo tvrdil, že to je nejlepší olej v Itálii, byl ochoten zaplatit za dobrý olej cokoliv. „Není-li olej vynikající, jak může být vynikající restaurace?“ prohlašoval.

Balbova rodina mi říkala Giovanni, někteří Scarlinesi nechtěli být neuctiví a oslovovali mne proto „ingeniere“. Říkal jsem jim: „Jen mi klidně tykejte, nepřišel jsem do Scarlina jako inženýr, přijel jsem jako Giovanni. A kromě toho jsem viděl pracovat vaše inženýry, takže pro mne je to teď urážka.“ A tak si zvykli na Giovanniho.

Balbův bratr Enio měl prádelnu, což znamenalo, že měl vlastní prádlo, které pronajímal hotelům a restauracím v okolí, špinavé zase sbíral, pral a vyměňoval za čisté. Jezdil daleko, měl zákazníky nejen v okolí Scarlina, ale až u Sienny a za St. Gimmignanem. Aby byly jízdy příjemnější, bral s sebou přátele. Jednou vzal také mne, rozuměli jsme si okamžitě, nejen v práci a v jídle, ale také jinak. Enio znal stovky vtipů, samozřejmě toskánských, které mi vykládal. Ze začátku jsem jim nerozuměl, tak mi je Enio vysvětloval. Smáli jsme se dvakrát. Pak jsem mu vykládal já ty české, švýcarské a německé, těm zas nerozuměl Enio, tak jsem mu je vysvětloval já, Enio opravoval mou italštinu a my (přítom) jsme se mohli oba potřhat smíchy. Pak mi vyprávěl Enio, jak ve svých třech letech řídil poprvé otcovo nákladní auto. Ujel asi tři metry, dál to nešlo, byla tam zeď. A pak jak ve čtrnácti vozil horníky do Gavorána na noční směnu, s ústním povolením svého otce, který se domníval, že to povoluje staršímu Balbovi.

A tak nám s Eniem ubíhaly báječné dny, nikdy jsem se neměl tak výborně. I když jsme se vraceli někdy až po půlnoci a unavení k smrti.

Enio měl krásné prádlo, hodilo se pro dobré restaurace. Jedli jsme jednou tu, jednou tam. Enio se staral o všechny dobře, velká většina jeho zákazníků se stala také mými přáteli. Zjistil jsem, že mají problémy s překladem jídelních lístků. Hlavně do němčiny a do angličtiny. Začal jsem jim je překládat, ne přesně doslova, spíš tak, aby dostal čtenář chuť popsané jídlo vyzkoušet. Když pak pár Němců potvrdilo, že ten překlad je dobrý, stal jsem se žádaným překladatelem. Samozřejmě, abych vyzkoušel, jsou-li jídla řádně přeložena, musel jsem je také všechna sníst. Tím jsem poznal toskánskou kuchyň. Věřte mi, podle mne je to ta nejlepší na světě, A co je na ní nejlepší? Že je každý talíř plný.

Enio vedl své účty od ruky, používal jen starou kalkulačku. Abych se mu zavděčil, koupili jsme od jednoho kamaráda použitý počítač, a já jsem mu do něj sestavil takový malý program na účetnictví. Tím jsem si ovšem přidělal práci, protože od té doby jsem musel začátkem každého měsíce sám dělat vyúčtování. Enio totiž odmítal naučit se obsluhovat počítač. Do školy prý nepůjde, už toho ví stejně až moc!

A když někdo potřeboval prádlo narychlo mimo turnus, dovezl jsem mu ho já. Zákazníci to ocenili, nejen obědem nebo večeří. Díky tomu jsem se naučil jezdit po toskánských silnicích. To totiž není vůbec snadné. Všude jinde v Evropě jsou zatáčky řešeny stejně: nejdřív velký rádius, pak malý a pak zase velký. V Toskánsku jsou dva důvody, proč tomu tak není: jeden je ten, že silnice nejsou konstruovány, byly prostě postaveny tam, kde dříve jezdili oslové. Ti si totiž vyhledávali to nejmenší stoupání a zatáčeli podle utváření terénu, tak, jak se jim to hodilo. No a ten druhý důvod: ti co dnes udržují a opravují toskánské silnice, jsou také oslové.

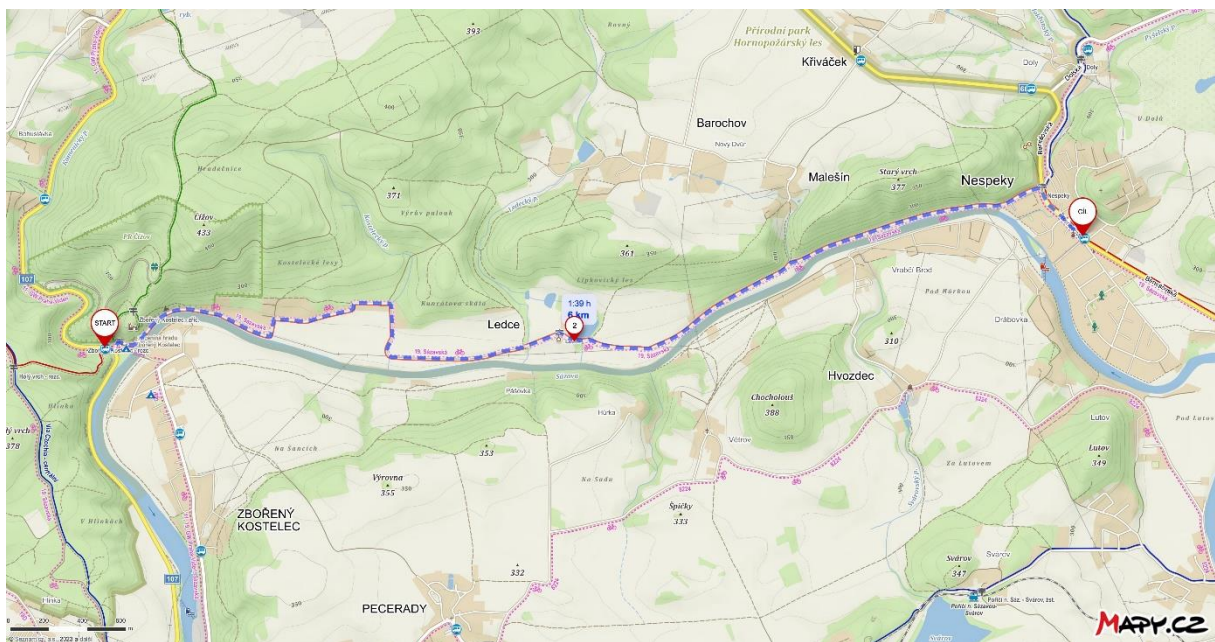
Ve Scarlinu, to jest v Maremmě, se mi opravdu líbilo. Byt jsem měl původně najatý na tři neděle dovolené. Prodloužil jsem si to o týden, pak jsem měl najatý jiný byt na dalších čtrnáct dní, pak jsem si najal jeden na půl roku, a nakonec jsem si jeden koupil, v Masse Marittimě. Ta se nachází jen 12 km od Scarlina, ale je to úplně jiný svět. Scarlinesi říkají: „Massa, Massa, più si sta, più pelle si lassa!“, což znamená asi tak „koukej se vrátit do Scarlina co nejrychleji!“ Nemají Massetany rádi. Ale někoho musí mít neradi, jinak by nebyli lidmi. Aby mohli mít rádi mne, říkali mi Scarlinese z Massy. Přijel jsem na tři

neděle dovolené a zůstal jsem osm let. A byl bych jistě zůstal ještě déle, kdyby mne nezačaly obtěžovat zdravotní problémy, zvané obecně stáří.

Listárna

Zdravčo, Potuloval jsem se světem a zanedbal poštu. **Bobánkův** Plaváček je moc fajn. Zajímavé, jak si vzpomínáme už strašně dozadu. Navrhují, abychom v tom vzpomínání na **Bobánka** ještě pokračovali, a čas od času, až se sejdou další relikvie, Plaváčka otevřeli a doplnili. Sám jsem ještě něco našel a chci to dát dohromady. **Bobánek** si to určitě zaslouží, byl jedinečný. A zasloužil se, že se takhle scházíme. Hezký den. **Yško**

Ahoj, jelikož je teď výroční pramice uložena u Eggy v Leducích u Sázavy, což je kousek od Nespek, napadl nás nápad na výlet: Jet autobusem z Budějovické do zastávky Týnec n/S., Zbořený Kostelec (odjezd 13:20), odtud jít pěšky podél Sázavy do Leduců - 3 km, pobýt u Eggy, která tam provozuje bistro prakticky na břehu řeky i rybníka, případně si užít hrátky na pramici. Pak dojít pěšky do Nespek a odjet autobusem zpátky do Prahy, na Budějovickou (odjezdy 13:34, 18:34 a 21:03). Ty, kdož by si netroufli na celou trasu pěšky, by bylo možné nějak dopravit společně autem nebo dvěma. Anebo to celé zajistit auty, pokud by se našlo více řidičů nebo nějaké auto pro více lidí. Přikládám mapu s vyznačením trasy pro pěší turistiku. **Reyp**

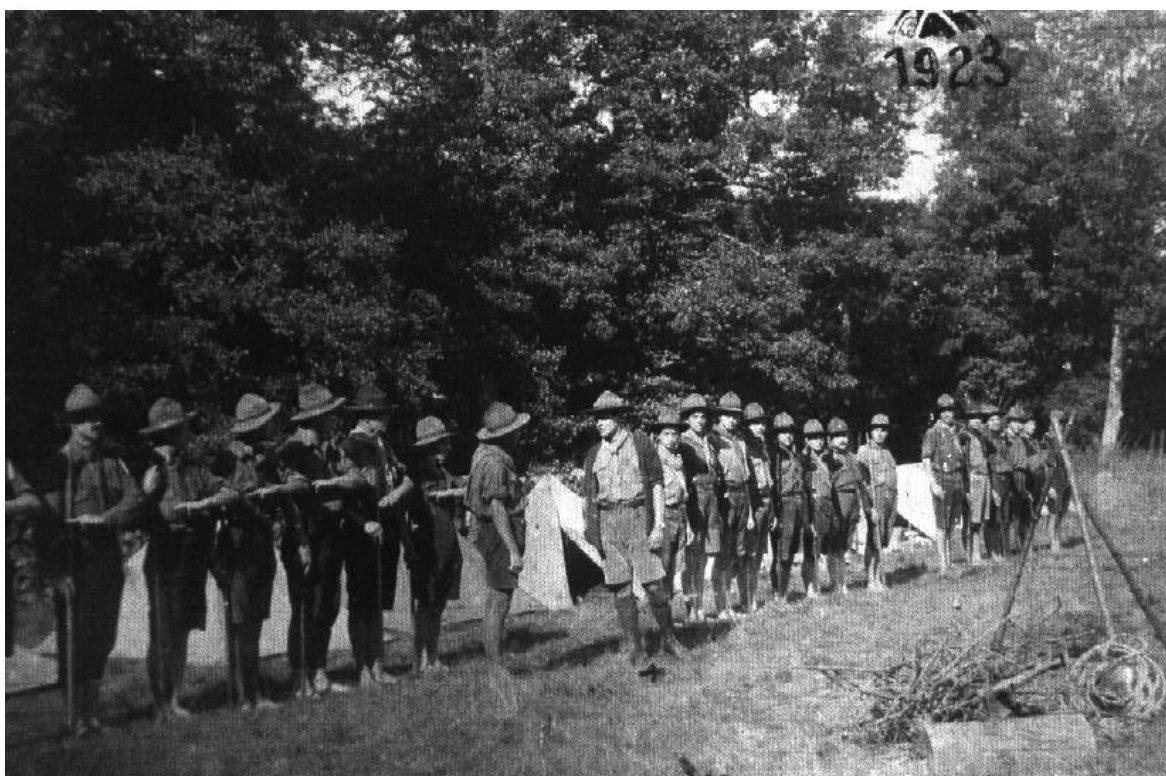
Převzato z časopisu Skautský svět z dubna 2023

Bobo napsal zajímavý dokument o Lesní škole a o Braťkových zásluhách o ni.

PRVNÍ LESNÍ ŠKOLA

Před sto lety se naplno rozběhlo vzdělávání skautských vedoucích, na které navazujeme dodnes.

ROMAN ŠANTORA – BOBO

Účastníci první lesní školy, uprostřed s F. A. Elstnerem.

Vzdělávání považoval A. B. Svojsík za stěžejní část přípravy dospělých pro vedení oddílů. První kurz chtěl uspořádat už v roce 1912, ale časově byl nucen ho přeložit na jaro příštího roku. Několik večerů a jedno přespání pak dalo zájemcům základ pro vedení letních táborů a oddílů, které Svojsík na podzim následně ustavil.

Školení i v dalších letech zůstávala především v jeho rukou, za čilé pomoci Jaroslava Nováka – Bračky, tajemníka Junáka a vedoucího 5. oddílu. Ten se Svojsíkem uskutečnil i první letní táborové školení v roce 1919 a počal vydávat i první metodický časopis Listy pro junácké vůdce. V té době už byla definována pravidla vůdcovských zkoušek a připravena tak na rozmach

zájmu o skauting po vzniku republiky. Vůdcovské kurzy začaly organizovat jednotlivé nižší jednotky, ale jejich úroveň nebyla často valná. Chtělo to změnu.

GILWELL

K zásadní koncepční změně pojetí pomohla náhoda. Na konci července 1922 se vydala delegace Svazu skautů do Paříže na Mezinárodní skautský sjezd. Jejimi účastníky byli i teprve dvacetiletý zahraniční zpravodaj Frank Elstner a angličan žijící v Čechách Ernie Dick. Oba dostali pozvání k účasti na mezinárodním Wood Badge kurzu pořádaném od roku 1919 v Gilwell parku nedaleko Londýna. Odjeli na něj rovnou z Paříže a prožili nabitý týden.

E. Dick zůstal v Anglii, ale jak uvádí časopis Skaut-Junák, Elstner se vrátil s pevným záměrem přenést tento koncept k nám: "Po návratu našeho vyslance překročeno ihned k poradám, jak tyto metody přizpůsobit poměrům našim. Br. Elstner, který je absolventem Gillwellu, pracoval za souhlasu náčelníka Svazu, bra. Svojsíka, s našim starým praktikem skautským br. Jaroslavem Novákem v úplné tichosti na programu díla, které mělo být základním kamenem ve stavbě budoucí stálé školy pro výcvik skautských vůdců."

ČESKOSLOVENSKÝ GILWELL

Po roce bylo v této malé skupince vše připraveno k novému typu vzdělávání, ale zatím nikoli vůdců. První lesní škola, jak zněl český název, se nejprve zaměřila na již zkušenější činovníky z jednotlivých žup, kteří by mohli posílit vzdělávání v regionech. Oficiálním vůdcem školy se stal Jaroslav Novák, jenž měl na starost i celkové zázemí za pomoci družiny skautů z Jindřichova Hradce. Dále se na kurzu vystřídali Elstner se Svojsíkem. Na dvaadvacet účastníků se sjelo 19. srpna 1923 do Jemčinské obory, kde v blízkosti Nežárky postavili stany a prožívali až do 26. srpna nabitě dny i dlouhé večery.

PROGRAM

Pokud se podíváme do zachovaných deníků a článků, hlavní náplní lesní školy byla skautská praxe. Oproti standardním, hodně teoretickým kurzům, byl právě důraz na praxi tou hlavní změnou. Právě tento prvek, spolu s mnoha konkrétními dovednostmi, přivezl Frank z Gilwellu. Velmi pěkně to popisuje již zmíněný časopis: "Škola konala se v rámci skautského oddílu dle systému družinového: účastníci nastoupili jako nováčci ve 3 družiny: Holubů, Kohoutů a Kukaček, v nichž rádci a kuchaři denně se střídali; ráno mytí, skautská prostná, prohlídka stanů, nástup k vlajce, hlášení a pozdrav vlajce, pak pravidelná cvičení, jež nepřerušila ani největší nepohoda. Když déšť příliš nemilosrdně nás bičoval, sedali jsme v prostorném indiánském Tec-pee stanu kolem hlídkového ohně a pracovali klidně dál. A pracovalo se radostně, horlivě, bez oddechu, bez únavy: tu upravovali jsme z lan spinningy a lariaty k lassování, tu cvičili vázání uzlů, lukostřelbu, měření šířek a výšek dle různých method, úpravu stanů, ohnišť, táboření, vaření, stavbu mostů a převozu, plížení, stopování, prvou pomoc, mapování, skautkou astronomií, orientaci, množství skautských her, jimiž mládež tak lehce osvojuje si základy skautské praxe..."

Foto: Skautský archiv

F. A. Elstner s Baden-Powellem v roce 1922.

Právě tento systém, jakési imitace skautského tábora, se stal hlavním pojetím lesních škol, kam nastupovali velmi často i úplní dospělí nováčci bez předchozí zkušenosti z oddílového života. A zároveň se odtud šířil programové novinky do oddílů. Jak napsal A. B. Svojsík, Elstner své svěření "Chytl do svých lariatů a spinningů dokonale."

Právě z Jemčiny se tak mimo jiné vine dlouhodobá obliba lasování, ale i turbánků na šátky, nebo gilwellského kruhu přátelství. Lesní školy se postupně staly hlavním pilířem vzdělávání, ale zákazy Junáky jim bohužel přiřadily jinou roli. Vzdělávání začínajících vůdců tak dnes mají v gesci vůdcovské lesní kurzy a lesních škol nabízejících nadstavbu zůstalo jen velmi málo.

VYCHÁZKA A REPRINT DENÍKU Z PRVNÍ LESNÍ ŠKOLY

Skautský archiv připravil ke stému výročí vycházku do míst první lesní školy, která se uskutečnila 20. května v okolí Kardašovi Řečice. → Podrobnosti o ní najdete na stránce facebook.com/skautskyarchiv. V malém nákladu archiv zároveň připravil reprint deníku z první lesní školy. Zájemci o něj mohou psát na archiv@skautskyinstitut.cz.

PRAŽSKÁ VODNÍ PĚTKA SLAVILA 110 LET

Jeden z nejstarších tuzemských skautských oddílů – pražská vodní Pětka – slaví letos neuvěřitelných 110 let nepřetržité činnosti. Pětka byla nejdříve suchozemský a později vodácký oddíl. Vyhlášený dobrodružnými výpravami a tábory, drsnáckými zvyky a pevným společenstvím. Pětkaři byli odvážní a nebáli se zapojit třeba do odboje proti nacistům. Komunistické zákazy prožili v utajení, jako sportovní oddíl. První a dlouholetý vedoucí oddílu, Jaroslav Novák – Bračka, viděl velký smysl v družinovém systému, a tak starším klukům v oddíle dával dost prostoru. On sám nenápadně kormidloval z dálky. Spousta dobrodružných podniků Pětky se objevila v Bračkových knihách, psaní piloval i ve vedení časopisu Skaut-Junák. Rád se o své nápady děлил a inspiroval další vedoucí v nejrůznějších člancích, tipech a metodikách. V roce 1916 vytvořil Bračka s dalšími vedoucími na táboře výzvu, ze které se později stala známá zkouška Tři orlích per, kterou plníme dodnes. Na velké oddílové oslavě se sešlo několik stovek účastníků a současní členové oddílu u příležitosti tohoto výročí postavili novou krásnou pramici.

Foto: David Růžička